



Euroopan unionin
osarahoittama

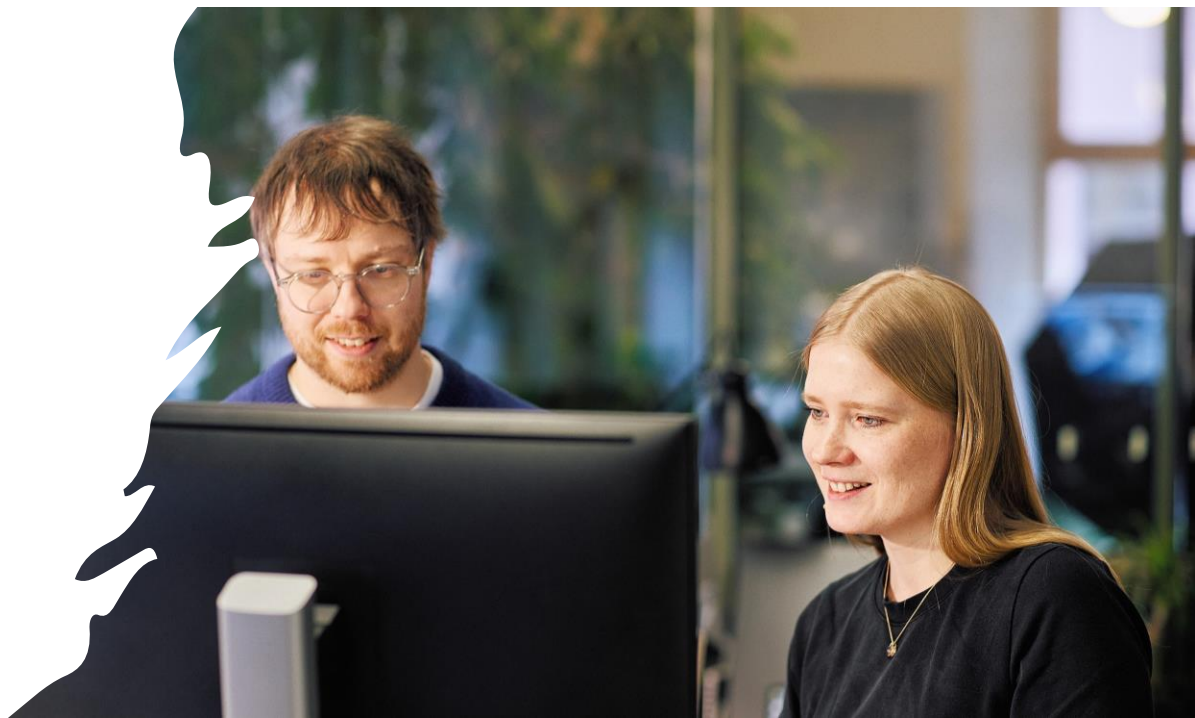


KAINUU

Kainuulaisten pk-yritysten nykytilaraportti

28.5.2025

Yrittäjyyden ja omistajanvaihdosten
edistäminen osana oikeudenmukaista ja
vihreää siirtymää -hanke



Johdanto

- Kainuun Yrittäjien toteuttama hanke käynnistyi syksyllä 2024. Hankkeen tavoite on parantaa yrityspalveluiden saatavuutta, asiakaslähtöisyyttä ja tarkoituksenmukaisuutta. Hanke keskittyy edistämään omistajanvaihdosten toteutumista matalan kynnyksen neuvontapalvelulla ja palveluohjauksella.
- Hanke toteutti kyselyn, jonka tarkoituksena oli kartoittaa kainuulaisten yritysten nykytilaa, tulevaisuudennäkymiä ja kasvuaikeita. **Kysely toteutettiin 1.10.2024-31.3.2025 Webropol-alustalla ja siihen saatiin yhteensä 214 vastausta.**
- Kyselyn tulokset jalkautetaan Business Kainuu –verkoston asiantuntijoiden hyödynnettäväksi

Vastaajien taustatiedot

- Kyselyyn vastanneita oli yhteensä 214, joista miehiä oli 143 (66,8%) ja naisia 71 (33,2%). Vastaajista 75,2% oli yrittäjäjärjestön jäseniä.
- Vastauksia saatiin kaikista Kainuun kunnista (Kajaani 55%, Sotkamo 13,5%, Suomussalmi 9%, Kuhmo 8%, Puolanka 4%, Paltamo 3,5%, Hyrynsalmi 2%, Ristijärvi 1%, muut 2%)
- Vastaajat toimialoittain:
 - Rakentaminen ja kiinteistöala 15,5 %
 - Konsultointi-, liiketoiminta- ja asiantuntijapalvelut 9,3 %
 - Terveys- ja sosiaalipalvelut 9,3 %
 - Teollisuus ja valmistus 8,5 %
 - Matkailu- ja majoitus 8 %
 - Maa- ja metsätalous 8 %
 - Kauppa- ja vähittäismyynti 7,5 %
 - Media ja kulttuuri 4 %
 - ICT 2,5 %
 - Muita yksittäisiä alle 2 %

Vastaajien taustatiedot

- Kyselyyn vastanneiden yrittäjien yritysten kokoluokat jakautuivat määrällisesti ja prosentuaalisesti seuraavasti:

Henkilömäärä	n	%
Yksinyrittäjä (0–1 hlöä)	84	39,3
Mikroyritys (2–9 hlöä)	102	47,7
Pieni yritys (10–49 hlöä)	26	12,1
Keskisuuri yritys (50+ hlöä)	2	0,9

Liiketoiminnan kehitystrendit

- Suurin yksittäinen kehityshaaste on kasvava pula osaavasta työvoimasta ja osaajista (38,3%)
- Muita merkittäviä trendejä ovat
 - verkostomaisen toiminnan, tiedon jakamisen ja yhteistyön kasvava merkitys (28,4%)
 - Työn ja yritystoiminnan digitalisaatio ja automatisaatio (27,4%)
 - Dataan perustuvat tuotteet, palvelut, prosessit ja liiketoimintamallit (23%)
- Vastauksista välittyy, että yritykset tunnistavat toimintaympäristön muutokset ja kaipaavat ratkaisuja erityisesti osaajapulaan ja uuden teknologian hyödyntäminen.

Kasvutavoitteet

- Suurin osa vastaajista (58,9%) ilmoitti tavoitteekseen maltillisen tai tasaisen kasvun.
- **Voimakasta kasvua tavoittelee vain 9,8% yrityksistä.**
- 26,6% vastaajista ei tavoittele kasvua
- 7,5% aikoo lopettaa toiminnan tai myydä yrityksen.

Kasvun mahdollistajat

Keskeiset kasvun mahdollistajat ovat vastaajien mielestä

- verkostot ja yhteistyö
- osaaminen ja rohkeus
- tuotekehitys ja palveluvalikoiman laajentaminen
- digitaalisuus ja teknologia
- markkinakysyntä ja näkyvyys sekä
- vastuullisuus

Kasvun esteet

Keskeisimmiksi kasvun esteiksi vastaajat ilmoittivat:

- työvoimapula ja osaajapula
- yrittäjän jaksaminen, yrittäjän ajankäyttö ja ikä
- Yrittäjän haluttomuus tai tarpeettomuus kasvuun
- markkinarajoitteet ja kysynnän puute
- kasvava kilpailu ja markkinarakenteen muutokset
- rahoituksen ja investointimahdollisuuksien puute
- sääntely ja hallinnolliset haasteet

Omistajanvaihdokset

- Valtaosassa kyselyyn vastanneista yrityksistä (yli 80%) ei ole tapahtunut sukupolven- tai omistajanvaihdosta.
- Niissä yrityksissä, joissa omistajanvaihdos oli tehty, yleisimpiä omistajanvaihdoksen toteuttamistapoja ovat sukupolvenvaihdos (58,5%), yrityskaupat (29,3%) ja lahjoitukset (21,9%).
- Omistajanvaihdokset Kainuussa 2018-2023 (Lähde: Tilastokeskus)

	Yritysten osakekaupat, lkm	Yritysten sukupolvenvaihdokset, lkm
2018	27	8
2019	35	8
2020	23	10
2021	28	10
2022*	24	3
2023*	21	0

Digitalisaatio

- Digitalisaation taso vaihtelee merkittävästi yritysten välillä. Suurin osa hyödyntää perustason digitaalisia työkaluja, kuten verkkosivuja, somea ja taloushallinnon ohjelmistoja.
- Kehittyneempiä ratkaisuja, kuten tekoälyä, automaatiota ja ERP-järjestelmiä, käytetään etenkin kasvuhakuisissa tai teknologiapainotteisissa yrityksissä.
- Tekoälyn käyttö on nousussa, mutta digitalisaation strateginen hyödyntäminen on vielä harvinaista.

Vain 8,3%:lla on olemassa oleva digistrategia.

Vihreä siirtymä

- Selvä enemmistö (64%) ei ole huomionnut vihreän siirtymän mahdollisuuksia strategioissaan.
- **Vain pieni joukko (9%) tunnistaa aiheen tärkeyden, mutta ei ole edennyt vielä käytännön toimiin.**
- Ne yritykset, jotka ovat tehneet vihreän siirtymän toimenpiteitä, mainitsevat mm. energiaratkaisut, jätteiden lajittelun ja kierrätyksen, paperittomuuden ja digitaaliset ratkaisut, hiilijalanjäljen laskennan ja seurannan, kaluston ja laitteiden uusimisen sekä luonnonmukaiset ja uusiutuvat materiaalit.

Yhteistyö oppilaitosten kanssa

- Yhteensä 53% vastaajista ilmoittaa tekevänsä jonkinlaista yhteistyötä oppilaitosten kanssa.
- Yhteistyötä tehdään kuitenkin useimmiten vain satunnaisesti (35,4%).
- 14,1% ei ole vielä tehnyt yhteistyötä, mutta olisi kiinnostunut.

Businesskainuu.fi – Yrityspalvelut yhdestä osoitteesta

Sivuston tunnettuus ja käyttö:

- 54,5 % vastaajista on käynyt sivustolla, mutta **vain 5 % käyttää sitä aktiivisesti.**
- 42 % ei tunne sivustoa lainkaan → tarve lisätä näkyvyyttä ja tunnettuutta.

Hyödynnetyimmät palvelut (viimeisen 3 vuoden aikana):

- Työllistymisen ja verkostoitumisen palvelut (30,1 %)
- Aloittavan yrittäjän palvelut (24,7 %)
- Kehittämisen, kasvun ja kansainvälistymisen palvelut (23,7 %)

Vähemmän hyödynnetyt:

- Omistajanvaihdospalvelut (15,1 %)
- Yrityksen perustamispalvelut (16,1 %)
- Sijoittumispalvelut Kainuuseen (6,5 %)

Eniten hyödynnetyt Business Kainuu –verkoston elinkaaren mukaiset neuvontapalvelut:

- **Työllistymisen ja työväilyksen palvelut (30,1 % vastaajista)**
 - Esimerkiksi rekrytointipalvelut ja työnhakijoiden etsiminen.
- **Verkostoitumisen palvelut (30,1 %)**
 - Kontaktien ja yhteistyömahdollisuuksien rakentaminen.
- **Aloittavan yrittäjän palvelut (24,7 %)**
 - Tuki yrityksen perustamisvaiheessa.
- **Kasvun, kehittämisen ja kansainvälistymisen palvelut (23,7 %)**
 - Konsultointi ja neuvonta liiketoiminnan laajentamiseen.
- **Omistajanvaihdospalvelu (15%)**

Eniten hyödynnetyt taloudellisen tuen muodot

- Koulutukset (29,7 %)
- Palkkatuki (28,0 %)
- Finnveran rahoituspalvelut (19,5 %)
- Starttiraha (16,9 %)
- ELY-keskuksen maaseudun yritystuet (16,1 %)
- ELY:n kehittämisavustukset (15,3 %)
- Kuntien yrityspalvelusetelit (12,7 %)

Yritysten toivomia palveluita:

- **Neuvonta ja koulutus (25,0 % vastauksista)**
 - Käytännönläheistä tukea markkinointiin, digitalisaatioon ja liiketoiminnan kehittämiseen.
- **Rahoitus ja tukimuodot (23,8 %)**
 - Helppokäyttöistä ja matalan kynnyksen rahoitustukea, kuten yritysseteleitä.
- **Verkostoitumistilaisuudet ja vertaistuki (14,9 %)**
 - Mahdollisuus jakaa kokemuksia ja tehdä yhteistyötä muiden yrittäjien kanssa.
- **Kasvun, kansainvälistymisen ja digitalisaation tuki (10,7 %)**
 - Tuki uuden teknologian hyödyntämiseen ja kansainväliseen kasvuun.
- **Paikallisten yritysten tukeminen ja julkiset hankinnat (8,9 %)**
 - Pienten toimijoiden parempi huomiointi julkisissa kilpailutuksissa.
- **Henkinen tuki ja yrittäjyyden arvostus (7,1 %)**
 - Palveluita jaksamisen tukemiseen ja yleistä positiivista ilmapiiriä.
- **Byrokratian keventäminen (6,0 %)**
 - Yhden luukun periaatteella toimivia, selkeitä palveluprosesseja.

Tiivistelmä ja jatkokehitysehdotukset

- **Kasvun ajurit:** Osaava työvoima, verkostot, digitaalisuus, dataohjautuvuus.
- **Omistajanvaihdokset:** Harvinaisia mutta monimutkaisia – asiantuntija-apua hyödynnetään.
- **Palvelutarpeet:** Suurinta kysyntää neuvonnalle, koulutukselle, rahoitukselle ja verkostoitumiselle.
- **Digitalisaatio:** Perustyökalut laajassa käytössä, tekoäly yleistyy – strateginen hyödyntäminen vähäistä.
- **Vihreä siirtymä:** Mahdollisuus, mutta vaatii lisää tukea ja tietoisuutta – toimet vielä hajanaisia.
- **Oppilaitosyhteistyö:** Usein satunnaista – kiinnostusta on, mutta potentiaali pitkälti hyödyntämättä.



Birit Oksman

projektipäällikkö

Puh. 044 4932 622

birit.oksman@yrittajat.fi

Katri Roininen

projektiasiantuntija

Puh. 044 728 7102

katri.roininen@yrittajat.fi

www.yrittajat.fi/kainuu



Euroopan unionin
osarahoittama



KAINUU



Euroopan unionin
osarahoittama



KAINUU

Yrittäjyyden ja omistajanvaihdosten edistäminen osana
oikeudenmukaista ja vihreää siirtymää -hanke